

vel, er så at sige overalt helt uden indflydelse på beslutningsprocessen i virksomhederne og har kun en meget begrænset eller helt indirekte indflydelse på deres egne arbejdsforhold. Med nutidens oplysningsniveau og med den ansvarlige holdning til omverdenen, som tilstræbes på alle andre områder, er denne uselvstændighed for de beskæftigede med til at ødelægge den naturlige arbejdsglæde og dermed også på den ene side grundlaget for den ønskelige produktionsfremgang, på den anden side den menneskelige basis for en harmonisk og indholdsrig tilværelse. Det er under disse vilkår ikke muligt at sikre en stabil fremgang for samfundet som helhed, ligesom fremmedgørelsen i arbejdslivet virker opløsende på det demokratiske samfundssystem.

Forslagsstillerne ser ingen vej frem i noget af de talrige forslag, der tilsigter at give de beskæftigede adgang til at blive medejere af virksomhederne gennem kapitalbesiddelse, og må direkte advare mod forslag, som går ud på at give lønmodtagernes organisationer indflydelse via kapitalbesiddelse, idet man herved ikke opnår noget som helst i retning af at give de beskæftigede et reelt medansvar for deres egen arbejdsplads. Lønmodtagernes medindflydelse må være direkte, og den må hvile på det forhold, at de yder en indsats netop som lønmodtagere. Det er iøvrigt alene på grundlag af dette princip muligt at finde en løsning, der kan anvendes såvel i virksomheder af traditionelt kapitalistisk type som i selvejende institutioner, offentlige virksomheder og andre organisationsformer.

Det her fremsatte beslutningsforslag indeholder ikke en fuldt færdig og i alle detaljer udarbejdet løsning på de mange enkeltproblemer, som rejser sig i denne forbindelse. Det går derimod ud på en opfordring til regeringen om at udarbejde de fornødne lovforslag på grundlag af visse principper.

Det første af disse har jeg allerede motiveret. Det er princippet om, at kapitalen og lønarbejdet skal repræsenteres i enhver virksomhedsledelse i forhold til deres bidrag til det samfundsmæssige udbytte af virksomheden. På basis af en rentefod på 10 pct. er de forholdstal, der skal sammenholdes i denne forbindelse, sat til henholdsvis den investerede kapital og et tal, der fremkommer ved at gange den udbetalte lønsum med ti.

For mange almindelige erhvervsvirksomheder vil denne beregning være tilstrækkelig for at afklare fordelingen af indflydelsen på ledelsen. I andre tilfælde vil der imidlertid herudover være behov for en direkte repræsentation af det offentliges interesser. Det gælder således virksomheder, hvis indtægter helt eller delvis hidrører fra det offentlige, og det gælder virksomheder, som har særlig betydning for samfundsökonomien, og hvis forhold reguleres af lovgivningen. Som eksempler kan fra den første gruppe nævnes statsbanerne, tekniske skoler og børnehjem, fra den anden gruppe banker og forsikringsselskaber.

Gennem disse enkle principper er det muligt at sikre en ansvars-